

Liefde voor karakteristieke bomen

Fruitbomen met historie

TEKST EN FOTOGRAFIE EMIEL VAN DEN BERG

Douwe Dokter handelt in bomen met historie, vaak fruitbomen met een respectabele leeftijd. Wie rondloopt op de kwekerij kan niet anders dan enthousiast worden. Zelfs wie een hekel aan fruitbomen heeft, gaat hier overstag! Douwe zelf is er ook duidelijk over. 'Ik ben er van gaan houden, van die karakteristieke bomen.'

Wie op bezoek gaat bij Douwe Dokter ziet Holland op zijn mooist. Een stoere man met een prachtige Hollandse kop met een wilde bos blonde haren. Wat hij verkoopt zijn veelal fruitbomen van respectabele leeftijd, afkomstig uit oude Nederlandse fruitgaarden. Rassen uit grootmoedertijd staan centraal. Tot slot is de omgeving rondom de kwekerij museumwaardig. Het bedrijf ligt in De Beemster, een regio die sinds 1999 op het werelderfgoed van Unesco staat en die een schoolvoorbeeld is van hoe Nederlanders vroeger grote delen van hun land drooglegden.

De droogmakerij van De Beemster werd begin 17^e eeuw opgezet met als doel het vrijkomende gebied om te zetten in vruchtbare en winstgevende landbouwgrond. Op de omsluitende 42 kilometer lange dijk zorgden 43 windmolens voor het leegpompen van het binnengebied. In 1612 was De Beemster compleet droog en kon de inrichting van de polder beginnen. Er kwamen wegen en sloten en er werden boerderijen gebouwd. 'Ons bedrijf ligt op Kruisoord, een schiereiland in de drooggelegde polder. Een bijzondere plek, aan de weg waar vroeger die molens stonden. Ook al loopt de polder over, wij krijgen hier nooit natte voeten.'

GEEN NEE MEER

Douwe is opgegroeid met fruit. Lange tijd bezat hij een eigen fruitgaard. Toen de oudste bomen in de boomgaard niet meer interessant genoeg waren voor de professionele fruitteelt,

leek het hem eeuwig zonde om deze zomaar af te danken. 'We kozen ervoor 'deze oudjes', met allemaal een eigen levensverhaal, nieuw leven in te blazen.'

De eerste bomen werden met de schep uitgestoken, een kraan tilde ze daarna omhoog. 'Dat ging goed maar was behoorlijk onhanteerbaar. Te vaak hadden we een te grote kluit met veel wortel en veel grond.' Al snel nam een bezokkende landschapsarchitect iemand mee met een professionele bomenrooier en dat bleek een hele verbetering. Toen de vraag groeide, kwam er een eigen rooimachine. 'Inmiddels hebben we er drie kranen en twee vrachtwagens bij aangeschaft en met de Landcruiser en dieplader erbij kunnen we alle klussen aan, tot in ruimtes van bescheiden omvang. Hoe oud en hoe groot de boom ook is, het lukt. Er is geen nee meer.'

NA-OORLOGSE BOOMGAARD

Oude bomen haalt Douwe inmiddels uit diverse boomgaarden. Vaak liggen ze verscholen van de buitenwereld. Hij vindt ze via via. 'Momenteel zijn we aan het rooien in een boomgaard van net na de oorlog, allemaal laagstam appels. Ik was bij mensen bomen aan het planten toen hun zwager, een makelaar, vertelde dat hij net een perceel fruitbomen had verkocht aan een koeienboer. Het perceel was drie hectare groot en stond vol oude fruitbomen. Ik heb 1 hectare kunnen redden, zo mag je het letterlijk noemen. Het gaat om uniek materiaal, om Schellinkhoutertjes, vernoemd naar een plaats in de buurt.' Douwe vertelt dat exemplaren op leeftijd van oude rassen vaak mooie karakterbomen vormen. 'Eigenlijk is het ras dan bijnaak, het gaat vooral om de mooie volwassen boom met zijn vaak prachtige grillige vorm. Extra is ook dat deze oude exemplaren de kinderziektes voorbij zijn.'

Zo'n oude boom verplanten, vraagt wel wat aandacht. Er is een overgangperiode nodig. Een jaar voor het rooien worden de kluiten net voor de zomer rond gestoken. Zo maakt de boom nieuwe wortels. Tijdens het rooien zelf wordt dan weer net buiten de nieuw bewortelde zone gestoken. 'Zo pakken we de vaak compacte bomen met een overdreven grote kluit op. De garantie voor een goede doorgroei. Het hele traject verzorgen we liefst zelf, óók het aanplanten. Zowel voor particulieren als voor hoveniers, want het is een specialisme.'

GERESTAUREERDE BOERDERIJEN

Douwes bomen gaan meestal naar tuinen rondom gerestaureerde boerderijen of nieuw gebouwde boerderijen met een oude look. Doorgaans landelijk gelegen, op plaatsen dus waar zich traditioneel altijd boomgaarden bevonden.

Hij levert zowel hoog- als laagstammen. 'Vaak groeiden in de achtertuin, in de echte boomgaard, de hoogstammen. De laagstammen stonden rond het huis en in de voortuin.' Hij vertelt dat overheden momenteel weer vaker aan de bel te trekken. In buurtprojecten wordt weer fruit aangeplant en ook op daktuinen is ruimte voor fruit. 'Ik merk dat overheden weer losser komen van het beperkte budget, ze maken weer nieuwe plannen.'

Het huidige aanbod van Douwe bestaat voor 80% uit fruit. Naast perenbomen levert hij appel-, pruimen-, kersen- en notenbomen. Bij gelegenheid biedt hij verschillende sierbomen aan zoals knotwilgen en in vorm gesnoeide haagbeuk. 'Die kom ik dan ergens tegen. Laatst rooide ik nog een complete lindelaan die weg moest. Bomen van 15 meter hoog. Ik ben er van gaan houden, van die karakteristieke groei van oude bomen. Elke boom heeft een eigen identiteit.'

JAARROND PLANTEN

Alle bomen zijn 'op maat' gekluisd. 'Wat we nu rooien en waarvan we verwachten dat we dat volgend jaar verkopen, zetten we gewoon op de grond met een druppelaar erbij. Bomen die zeer waarschijnlijk langer blijven staan, staan eveneens met hun kluiten bovengronds maar die kluiten krijgen een laag potgrond als bescherming. Niet voor de groei maar om uitdrogen te voorkomen.' Door deze geheel eigen aanpak zijn de bomen van Douwe ook buiten het traditionele plantseizoen te verplanten. Niets is onmogelijk. Hij maakt dat nog eens duidelijk met de grote vooroorlogse kruidenierpeer die bij de entree van het bedrijf staat. Een boom met een stamomtrek van 180 cm en een gewicht van 7000 kilo. 'Die is net verkocht en gaat naar een tuin waar het vrijwel onmogelijk is om te komen, met tussen de weg en het huis een gracht. We gaan er heen met een shovel, een telekraan en een platenbaan. Dat is allemaal nodig om de boom uiteindelijk onbeschadigd op de plek van bestemming te krijgen.' Na aanplant is er een jaar lang controle. 'We gaan geregeld kijken, houden contact. Elk voorjaar draaien we een adressenlijst uit, die ligt in de auto. Als we in de buurt zijn stoppen we even.' 🌳

Informatie

Douwe Dokter
Noorddijk 25
1463 PJ Noordbeemster
T + 31 (0) 620 38 65 18
www.douwedokter.nl